

Консультація для вихователів

«Основні види музичних інструментів»

Музика - дивовижне явище. Її звуки можуть зачіпати самі глибинні закутки людського єства. Весела мелодія змушує людей пускатися в танок, покірливо підкоряючись непереборному впливу її вигадливих візерунків. Деяка музика, навпаки, змушує відчувати смуток і печаль, дбайливо вкладені автором в кожную ноту твори. Хороша пісня - це подорож у внутрішній світ музиканта, де він, немов гід, проведе слухача крізь прекрасні або страхітливі глибини своєї душі. Звуки музики виливають назовні те, що неможливо висловити словами.

Людство знайоме з мистецтвом музики з давніх пір. Археологи постійно знаходять різні види музичних інструментів в місцях, де проживали наші предки. Передбачається, що перші інструменти були ударними. Вони дозволяли задавати ритм, необхідний для однотипної роботи або досягнення станів зміненої свідомості. Деякі знахідки говорять про те, що духові інструменти також сягають своїм корінням в глибоку старовину.

З розвитком цивілізації змінювалися і переваги людей. Музичні інструменти постійно прогресували, вони ставали складніше і витонченішими, привносячи різноманітність і новизну в культурне життя людини. Великих музикантів шанували і обдаровували щедрими дарами, що говорить про їх високий статус у суспільстві.

З часом музика стала невід'ємною частиною життя не тільки дозвільних вельмож, а й простих людей, що складають пісні про свою нелегку долю. Можна припустити, що мистецтво музики супроводжувало людство з незапам'ятних часів і буде супроводжувати його, поки останній представник нашого виду не покине цей тлінний світ.

На сьогоднішній день музикантам доступні сотні різноманітних музичних інструментів. Кожен, хто вирішив зайнятися музикою, зможе підібрати інструмент до душі. Основоположна класифікація, що базується на басових музичних інструментах, була розроблена французькими музикологами Ф.Гевартом («Nouveau traite d'instrumentation», 1885), В. Ш.Махійоном (англ. Victora Charlesa Mahillona), та вдосконалена австрійськими вченими Е. М. фон Хорнбостела (англ. Ericha Moritza von Hornbostela) і К. Заксом (англ. Curta Sachsa), в 1914 році. Ця класифікація отримала назву Класифікації Закса-Хорнбостеля. За цією класифікацією музичні інструменти поділяються залежно від джерела звуку наступним чином:

Проте, які б химерні форми не брали сучасні пристрої для створення музики, більшість з них можна віднести до ударних, струнним або духовим. Давайте розглянемо докладніше основні види музичних інструментів.

Духові музичні інструменти

Духові інструменти міцно зайняли своє місце в серцях меломанів. Як у класичних творах, так і в сучасних музичних композиціях, їх зачаровує звук продовжує радувати слухачів. Існують різні види духових музичних інструментів. В основному їх розділяють на дерев'яні і мідні.

Дерев'яні інструменти витягують різні звуки завдяки вкорочення повітряного потоку, що проходить через інструмент. Відмінний приклад такого інструменту - флейта.

У ній, відкриваючи або закриваючи отвори на корпусі, можна робити звук вище або нижче. Такі інструменти з'явилися досить давно і спочатку виготовлялися з дерева, що послужило причиною їх назви. До дерев'яних духових інструментів відносяться гобой, кларнет і саксофон.

На звучання мідних інструментів впливає сила повітряного потоку і положення губ музиканта. Основний матеріал, з якого виготовляються такі інструменти - метал. Більшість мідних духових інструментів зроблені з латуні або міді, але є екзотичні варіанти зі срібла. Спочатку подібні інструменти могли видавати тільки звуки натурального звукоряду, але, з часом вони обросли механізмами, що дозволяють витягати хроматичні тони. Найбільш відомими представниками мідних духових інструментів можна назвати тубу, тромбон, валторну, а також різні види труби. Музичний інструмент такого типу може урізноманітнити будь-яку композицію своїм яскравим і соковитим звучанням.

Співучий народ створив також цілий ряд духових інструментів: сопілку (денцівку, зубівку, флюяру), трембіту, ріг, сурму, трубу, волинку. Найулюбленішою була сопілка — інструмент, виготовлений із калинової гілки, бузини, ліщини, очерету та ін. Довжина сягала 30-40 см, у нижньому кінці просвердлювали 5-6 дірочок.

У західних регіонах побудували різновиди сопілки — денцівка, дводенцівка, флюяра,

а також трембіта — довга (до 3 м) конічна дерев'яна труба без отворів. Діаметр її поступово збільшувався від 25 до 60 см, утворюючи розтруб (голосницю). Така конструкція надавала трембіті потужного звучання. У козацьких полках бойовий запал піднімала сурма — дерев'яна трубка із 7-ма дірочками і розтрубом у нижній частині. Старовинним народним інструментом була волинка(коза, дуда), що виготовлялася із овечої чи козячої шкіри, трубок, клапанів, вставлених у міх.

Види струнних музичних інструментів

Величезною популярністю в сучасному суспільстві користуються струнні музичні інструменти. У них звук витягується за рахунок коливання струни і посилюється корпусом. Існують різні види музичних інструментів, що використовують струни для створення звуку, але всі їх можна віднести до щипковим, смичковим або ударним. У щипкових струнних інструментах для створення музики використовують щипок струни. Яскравими представниками щипкових є такі популярні інструменти, як гітара, контрабас, банджо, арфа. Смичкові інструменти відрізняються від своїх щипкових побратимів тим, що для вилучення нот в них використовується смичок. Він ковзає по струнах, змушуючи їх вібрувати. Скрипка, альт, віолончель - найбільш відомі смичкові інструменти. Улюбленими струнно-щипковими інструментами були бандура, торбан (панська бандура), поширений серед козацької старшини, панства, духовенства. Торбан мав овальний, більш витягнутий, ніж у бандури, корпус,

від 30 до 60 струн та приструнків. Значного поширення набули в Україні і цимбали. Їхня резонансна коробка має форму трапеції, над верхньою декою якої натягнуто струни. На цимбалах грали, ударяючи паличками по струнах.

Популярніший ударний струнний інструмент - фортепіано. У ньому ноти витягуються за рахунок удару невеликим дерев'яним молоточком по натягнутій струні. Для зручності гри музикантам надається клавішний інтерфейс, де кожна клавіша відповідає своїй ноті.

Важко уявити сучасний музичний ансамбль без ударних. Вони задають ритм всієї композиції, створюють пульс пісні. Решта музикантів в колективі рівняються на ритм, який задає ударник. Тому одними з найдавніших і найважливіших засобів створення музики по праву вважаються ударні види музичних інструментів.

Ударні інструменти діляться на мембранофони і ідіофони. У мембранофони звук витягується з мембрани, натягнутої на корпус інструменту. До них відносяться такі популярні представники музичного світу, як бубон, барабани, литаври, бонго, джембе

і незліченну безліч інших інструментів. У ідіофони звук видається всім інструментом небудь інструмент складається з безлічі звучних елементів різної висоти. Наприклад, ксилофон, вібрафон, дзвіночки, гонг, трикутник - ось лише кілька прикладів ідіофонів.

На закінчення, який би вид музичного інструменту ви не вибрали, головне пам'ятати, що музику створює не інструмент, а музикант. Хороший музикант витягне прекрасну мелодію з порожніх консервних банок, але навіть найдорожчий інструмент не допоможе тому, хто не любить музику, звучати добре. До найдавніших ударних відносять бубон, бугай, тулумбас. Крім того, для створення шумових ефектів використовували деякі предмети побуту — підкову, рубель, качалку тощо. Бубон — дерев'яний обруч діаметром близько 50 см, на якому закріплювалась мембрана зі шкіри. В обручі робили прорізи, куди вмонтовували маленькі дзвіночки, металеві пластинки — брязкальця. На Запорізькій Січі набули великого поширення тулумбаси — металеві, часто мідні, казани, затягнуті шкіряною мембраною, по якій вдаряли дерев'яним молотком. Любили українці і бугая — інструмент у формі невеликого конусоподібного барильця. На мембрані був проріз, куди вставляли пучок кінського волосся («хвіст»). При смиканні його вологими пальцями добувався сильний звук, схожий на ревіння бугая (звідси походить і назва).

Інструменти, створені носіями етносу для виконання творів музики

Кожен музичний інструмент цікавий і гарний, але по-своєму і по-різному. А в руках справжніх виконавців він перетворюється в диво. Кожен з них має свій індивідуальний, а тому неповторний тембр звучання, свою особливість і привабливість. Я вже закінчила музичну школу по класу фортепіано, тому з великою впевненістю можу стверджувати, що краще інструменту, ніж цей, просто не знайти. Може це моя особиста думка.

Ніякий інструмент не йде ні в яке порівняння з фортепіано з різних визначень: це і широта і різноманітність можливостей, і за універсальністю

використання. Ні в одному іншому музичному інструменті, як у фортепіано, немає такої великої і багатой сольної літератури. Тому можна говорити про нього, як про самостійне солисте під “чуйним керівництвом” піаніста. Незамінний цей інструмент в застосуванні разом з цілим ансамблем з іншими музичними інструментами і голосом соліста. У цій галузі музики дуже багато шедеврів. Виступаючи в ролі учасника оркестру або улюбленого інструмента в домашньому музикуванні, фортепіано завжди приваблювало тих, хто хотів вчитися музиці серйозно. Музиканти всіх без винятку спеціальностей, вміють грати на цьому чудовому музичному інструменті, це обов’язково.

Мені дуже подобається цей граціозний і в той же час витончений інструмент. Він має досить давню історію, адже йому вже триста років. Він унікальний, і заміни йому немає. Він не може застаріти, вийти з моди або стати непотрібним. Сучасний світ музики, вірніше інструментів, теж не стоїть на місці: так, вже є різні електромузичні клавішні інструменти, музичні комп’ютерні програми, але мені здається, що вони не можуть перевершити фортепіано з багатьма якостями. Він протягом довгих років є найпопулярнішим і універсальним.

Мої ровесники одностайні в думці, що фортепіано відноситься до самому популярному та улюбленому багатьма інструменту.

У сучасних умовах розвитку інформаційного глобалізованого суспільства, потреби навчатися впродовж усього життя ,існує проблема створення і реалізації різних форм і методів професійного та особистісного зростання вчителів музичних дисциплін. Вважаю, що упровадження різноманітних форм і методів навчання гри на музичних інструментах та особистісного зростання музкерівників ,дозволить кожному здійснювати вільний вибір навчального процесу, задовольняти власні індивідуальні музичні запити.

Вміло грати на різноманітних інструментах, навчати інших та насолоджуватись неперевершеними звучаннями музики яка лине від музичного інструмента. Для кожної дитини світ музики це щось чарівне, приємне та пізнавальне, де навчаючись гри на інструменті ти можеш поринути в світ прекрасного та цікавого. Навчившись грі на музичному інструменті ти стаєш на голову вище від інших.

Інформація для батьків

Кожен інструмент і орган нашого організму має свою вібрацію. Якщо знати, з яким інструментом в унісон звучить орган, що збився з ритму, і регулярно слухати, а тим паче виконувати на відповідальному інструменті музику, пробуджується ресурс боротьби клітини за виживання.

Духові інструменти зміцнюють ослаблене серце і судини

скрипка – тонкий кишечник;

орган – гармонізує енергопотік хребта;

фортепіано – щитовидна залоза і шлунок;

флейта – легені і печінка;

віолончель – нирки;

цимбали – печінка;

баян – черевна порожнина;
арфа – серце і легені;
саксофон – стимуляція сексуальної енергії, нирки;
гітара – серце;
труба – підшлункова залоза;
гобой – жовчний міхур;
губна гармоніка – товстий кишечник;
кларнет – кровообіг;

Барабан – міні – громовідвід: досхочу побарабанивши, можна випустити на волю образу або гнів на кривдника, скинути всю негативну енергію. Барабан впливає на ритм серця, серцево – судинну систему і хребет.

При заїканні і поганій вимові корисна гра на струнно-щипкових інструментах: стимуляція рецепторів на кінчиках пальців розвиває мовленнєвий апарат.